කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය - ශ්‍රී ලංකාව

විවෘත සහ දුරස්ථ අධ්‍යයන කේන්ද්‍රය

Centre for Open and Distance Learning
University of Kelaniya-Sri Lanka

ශාස්ත්‍රවේදී (සාමාන්‍ය) උපාධි ප්‍රථම පරීක්ෂණය
(බාහිර) - 2008

මානවශාස්ත්‍ර පීඨය

සංස්කෘත - SANS -E1015

සංස්කෘත වීරකාව්‍ය, උපදේශ කථා සාහිත්‍යය හා සංස්කෘත ඛණ්ඩකාව්‍ය සාහිත්‍යය

<u>පළමුවන ප්‍රශ්නය ඇතුලුව ප්‍රශ්න පහකට (05) පිළිතුරු සපයන්න.</u>

ප්‍රශ්න සංඛ්‍යාව : 08 යි　　　　කාලය : පැය 03 යි

---

01. පහත සඳහන් උධෘතයන්ගෙන් හතරකට පමණක් සිංහලානුවාද සපයන්න. (ලකුණු 40)

I

शकुन्तलोवाच ।

यदि धर्मपथस्त्वेष यदि चात्मा प्रभुर्मम ।
प्रदाने पौरवश्रेष्ठ शृणु मे समयं प्रभो ॥ १५ ॥

सत्यं मे प्रतिजानीहि यत्त्वां वक्ष्याम्यहं रहः ।
मम जायेत यः पुत्रः स भवेत्त्वदनन्तरम् ॥ १६ ॥

युवराजो महाराज सत्यमेतद्ब्रवीहि मे ।
यद्येतदेवं दुःषन्त अस्तु मे संगमस्त्वया ॥ १७ ॥
वैशंपायन उवाच ।

एवमस्त्विति तां राजा प्रत्युवाचाविचारयन् ।

अपि च त्वां नयिष्यामि नगरं स्वं शुचिस्मिते ।
यथा त्वमर्हा सुश्रोणि सत्यमेतद्ब्रवीमि ते ॥ १८ ॥

एवमुक्त्वा स राजर्षिस्तामनिन्दितगामिनीम् ।
जग्राह विधिवत्पाणावुवास च तया सह ॥ १९ ॥

शाकुन्तलोपाख्यानम्

II

यदि ह्यहं न वर्तेयं जातु कर्मण्यतन्द्रितः ।
मम वर्त्मानुवर्तन्ते मनुष्याः पार्थ सर्वशः ॥ २३
उत्सीदेयुरिमे लोका न कुर्यां कर्म चेदहम् ।
संकरस्य च कर्ता स्यामुपहन्यामिमाः प्रजाः ॥ २४
सक्ताः कर्मण्यविद्वांसो यथा कुर्वन्ति भारत ।
कुर्याद्विद्वांस्तथासक्तश्चिकीर्षुर्लोकसंग्रहम् ॥ २५
न बुद्धिभेदं जनयेदज्ञानां कर्मसङ्गिनाम् ।
जोषयेत्सर्वकर्माणि विद्वान्युक्तः समाचरन् ॥ २६
प्रकृतेः क्रियमाणानि गुणैः कर्माणि सर्वशः ।
अहंकारविमूढात्मा कर्ताहमिति मन्यते ॥ २७

भगवद्गीता

III

ततोऽम्बुधरसंकाशं प्रवृद्धशिखरं गिरिम् ।
विचित्रकूटं कूटैश्च सर्वतः परिवारितम् । २७ ।
शिलागृहैरवततं नानावृक्षसमावृतम् ।
ददर्श कपिशार्दूलो रम्यं जगति पर्वतम् । २८ ।
ददर्श च नगात् तस्मान्नदीं निपतितां कपिः ।
अङ्कादिव समुत्पत्य प्रियस्य पतितां प्रियाम् । २९ ।
जले निपतिताग्रैश्च पादपैरुपशोभिताम् ।
वार्यमाणामिव क्रुद्धां प्रमदां प्रियबन्धुभिः । ३० ।
पुनरावृत्ततोयां च ददर्श स महाकपिः ।
प्रसन्नामिव कान्तस्य कान्तां पुनरुपस्थिताम् । ३१ ।

श्रीमद्वाल्मीकीयरामायणे सुन्दरकाण्डे चतुर्दशः सर्गः

IV

आदित्यचन्द्रावनिलोऽनलश्च
 द्यौर्भूमिरापो हृदयं यमश्च ।
अहश्च रात्रिश्च उभे च संध्ये
 धर्मश्च जानाति नरस्य वृत्तम् ॥ १९३ ॥

तद्यदि मम सतीत्वमस्ति, मनसापि परपुरुषो नाभिलषितः, ततो देवा भूयोऽपि मे नासिकां तादृग्रूपामक्षतां कुर्वन्तु । अथवा यदि मम चित्ते परपुरुषस्य भ्रान्तिरपि भवति, मां भस्मसान्नयन्तु ।' एवमुक्त्वा भूयोऽपि तमाह—'भो दुरात्मन्, पश्य मे सतीत्वप्रभावेण तादृश्येव नासिका संवृत्ता ।' अथासावुल्मुकमादाय यावत्पश्यति तावत्तद्रूपां नासिकां च भूतले रक्तप्रवाहं च महान्तमपश्यत् । अथ स विस्मितमनास्तां बन्धनाद्विमुच्य शय्यायामारोप्य च चाटुशतैः पर्यतोषयत् । देवशर्मापि तं सर्ववृत्तान्तमालोक्य विस्मितमना इदमाह—

शम्बरस्य च या माया या माया नमुचेरपि ।
बलेः कुम्भीनसेश्चैव सर्वास्ता योषितो विदुः ॥ १९४ ॥

मित्रभेद०

V

समुद्धृताशेषमृणालजालकं
 विपन्नमीनं द्रुतभीतसारसम् ।
परस्परोत्पीडनसंहतैर्गजैः
 कृतं सरः सान्द्रविमर्दकर्दमम् ॥ १९ ॥

रविप्रभोद्भिन्नशिरोमणिप्रभो
 विलोलजिह्वाद्वयलीढमारुतः ।
विषाग्निसूर्यातपतापितः फणी
 न हन्ति मण्डूककुलं तृषाकुलः ॥ २० ॥

सफेनलालावृतवक्त्रसंपुटं
 विनिःसृतालोहितजिह्वमुन्मुखम् ।
तृषाकुलं निःसृतमद्रिगह्वरा-
 दवेक्षमाणं महिषीकुलं जलम् ॥ २१ ॥

ऋतुसंहारे

VI

जातिर्यातु रसातलं गुणगणस्तस्याप्यधो गच्छतां
शीलं शैलतटात्पतत्वभिजनः संदह्यतां वह्निना ।
शौर्ये वैरिणि वज्रमाशु निपतत्वर्थोऽस्तु नः केवलं
येनैकेन विना गुणास्तृणलवप्रायाः समस्ता इमे ॥ ३९ ॥

तानीन्द्रियाणि सकलानि तदेव कर्म
सा बुद्धिरप्रतिहता वचनं तदेव ।
अर्थोष्मणा विरहितः पुरुषः स एव
त्वन्यः क्षणेन भवतीति विचित्रमेतत् ॥ ४० ॥

नीतिशतकम्

VII

11. නිරඞ්කුශප්‍රවාදිවාදමර්දනෛකපෙශලං
සමග්‍ර භූභුජාභිවන්ද්‍යමාන පාද පඞ්කජම්
ක්ෂමාසුවර්ණකම්කටං විනෂ්ටශත්‍රුසඞ්කටං
ප්‍රතික්ෂණං නමාමි තං ජගන්මහා විචක්ෂණම්

12. කලඞ්කමුක්තමාද්‍යම ද්විතිය මුජ්ඣිතාලයං
සමන්තභද්‍රමක්ෂයං සමස්තමාර දුර්ජයම්
හතප්‍රපඤ්ච සඤ්චයං කෘතාඝනාශනිශ්චයං
භවාර්ණවප්ලවං නමාමි භග්නතිර්ථවිප්ලවම්

භක්ති පඤ්චාශිකා

02. ශකුන්තලා උපාඛ්‍යානයෙන් හෙළිවන තත්කාලීන සමාජ චාරිත්‍රවාරිත්‍ර පිළිබඳ විමසීමක් කරන්න.

(ලකුණු 15)

03. අධ්‍යාපනයේ ඇති වැදගත්කම පිළිබඳව නීති ශතකයේ දැක්වෙන උපදෙස් පිරික්සන්න.

(ලකුණු 15)

04. භක්තිකාව්‍යයක් වශයෙන් භක්ති පංචාසිකාව අගයන්න.

(ලකුණු 15)

05. රාමායණය ආදිකාව්‍ය ලෙස සැලකීමට හේතුවන කරුණු විමසන්න.

(ලකුණු 15)

06. භගවත් ගීතාවේ අන්තර්ගත මූලික කරුණු පිළිබඳ විමසීමක් කරන්න.

(ලකුණු 15)

07. 'පංචතන්ත්‍රය සමාජයේ සියලු ස්ථරයන්ට උපදෙස්දීම සඳහා රචනා වූවකි.' මෙම ප්‍රකාශය සනාථ කරන්න.

(ලකුණු 15)

08. 'ඍතුසංහාරයෙහි විද්‍යමානවන්නේ තරුණ කවියෙකි.' විමසන්න.

(ලකුණු 15)

****